

Door jouw ogen

Proloog

Twee jaar geleden

De ventilator in de hoek doet zijn best, maar de klamme hitte wint altijd. De geur van vochtige aarde, eucalyptusolie en wierook uit het pand hiernaast hangt om me heen. Ik trek mijn doktersjas recht. Mijn beige linnen broek is al gekreukt door de warmte en het katoenen shirt plakt aan mijn rug. Ik veeg een lok haar uit mijn gezicht en roep mijn volgende patiënt binnen. Een oude vrouw staat op uit haar stoel, haar sarong strak om haar middel geknoopt.

Ik begroet haar en stel mezelf voor. ‘Selamat pagi. Saya Tess van der Meer. Dokter umum.’ De huisarts.

Haar knokige handen reiken me een stapel papieren aan. Ik bekijk ze zorgvuldig. Het zijn bloeddruk- en suikercontroles, aangevuld met notities in een slordig doktershandschrift. In Nederland zou dit allemaal in de computer staan. Maar in kleine praktijken als deze op Bali gaat het grotendeels op papier.

Ik leid haar naar de stoel tegenover me. ‘Tekanan darah tinggi?’ vraag ik. Hoge bloeddruk?

Ze knikt, legt een hand op haar hoofd en vertelt dat ze duizelig is. Ik schrijf mee, vraag hoe vaak de duizeligheid voorkomt en of ze nog andere klachten heeft. Weer knikt ze, maar nu glijden haar ogen naar de vloer. Mijn basiskennis van de Indonesische taal is goed genoeg om spreekuur te kunnen doen, zolang patiënten rustig en duidelijk praten. Mijn Balinees laat echter nog wat te wensen over.

Achter me klinkt een kort kuchje. Mijn collega, dokter Wayan Bayu, schiet te hulp en stelt de vraag opnieuw, maar nu in vloeiend Balinees. De spanning zakt zichtbaar van haar schouders. Ze praat snel, met vlugge handgebaren die haar verhaal ondersteunen.

‘Ze heeft haar medicatie niet regelmatig ingenomen,’ vertelt Bayu me.

Dat kom je hier meer tegen: medicatie is duur, controles worden overgeslagen en pillen raken op.

Met Bayu als tolk stel ik nog een paar aanvullende vragen, meet haar bloeddruk – inderdaad fors verhoogd – en schrijf een nieuw recept uit.

‘Terima kasih, dokter Tess.’ Dank je wel.

‘Sama-sama.’ Graag gedaan.

De vrouw vertrekt en ik vang Bayu’s blik. Hij knikt goedkeurend.

Samen werken we in deze praktijk onder dokter Putu Sari, een oudere Balinese huisarts die al haar hele leven in Ubud woont. Ze is streng maar rechtvaardig en iedereen heeft respect voor haar. Ze houdt vast aan tradities, maar heeft mij desondanks toegelaten in haar praktijk; een buitenlandse arts die haar weg zocht in een vreemd land en een nog vreemder zorgsysteem.

Voor ik naar Ubud kwam, had ik een jaar in Malang gewerkt, op Java. Daar leerde ik de Indonesische taal spreken en omgaan met de logistieke perikelen die zo anders zijn dan in Nederland. Hier, onder dokter Sari’s oplettende blik en met Bayu naast me, heb ik geleerd wat het betekent om huisarts op Bali te zijn: dokter, soms vertrouwenspersoon, soms gids tussen oude tradities en de moderne geneeskundige zorg. Offers bij de tempel maken hier deel uit van het genezingsproces, pillen worden met de buurvrouw gedeeld en *jamu*, traditionele Indonesische kruidengeneeskunde, wordt gezien als krachtiger dan welk medicijn dan ook.

Inmiddels heb ik mijn weg aardig gevonden. Begrijp me niet verkeerd, ik houd het persoonlijk bij de evidencebased geneeskun-

de waarin ik in Nederland ben opgeleid. Maar ik respecteer wat voor de mensen hier belangrijk is.

Ik ga verder met mijn spreekuur: infectieziekten, huidproblemen, chronische ziekten, kleine ongevallen. Het bekende werk.

Na mijn laatste ochtendpatiënt stop ik mijn stethoscoop in mijn dokterstas. Ik leun achterover in mijn stoel en sluit een moment mijn ogen. Op de achtergrond klinkt het rumoer van brommers en geroep op de markt. De geluiden zijn me inmiddels even bekend als het tikken van de regen tegen het raam in Nederland. Misschien voel ik me daarom wel zo thuis aan de andere kant van de wereld. In het land waar mijn oma vandaan komt. Het land van mijn moeder.

Tijdens mijn geneeskundestudie wist ik al dat ik een tijd in de tropen wilde gaan werken, voordat ik me zou verbinden aan een praktijk. In gedachten zag ik mezelf in Afrika. Kenia, Malawi, Ghana; landen waar veel van mijn studiegenoten naartoe trokken. Maar toen het moment dichterbij kwam, voelde er maar één plek juist: Indonesië. Dichter bij mijn moeder. Dichter bij de avonturen die haar hadden gevormd, die ik alleen kende uit verhalen.

Bayu schuift zijn stoel naar achteren. 'Saya akan makan siang di rumah.'

Zoals iedere dag gaat hij naar huis om te lunchen.

'Selamat makan.' Eet smakelijk. 'Doe Rani de groeten van me.'

'Zal ik doen. Niet te veel sambal eten, dokter Tess. Je maag is niet van staal.'

'Mijn maag is sterker dan jij denkt.'

Hij grinnikt, pakt zijn helm en vertrekt. Even later verdwijnt ook dokter Sari naar haar appartement boven de praktijkruimte, waar haar man ongetwijfeld de warme maaltijd al heeft opgediend. Van de gewoonte dat hier drie keer per dag warm wordt gegeten, hou ik misschien wel het meest.

Ik trek mijn witte jas uit en hang hem over de stoel. Tijd om de benen te strekken.

Vanuit de praktijk loop ik direct het levendige centrum van Ubud in. Brommers suizen langs me heen, vrouwen in yoga-outfits slenteren voorbij. In de verte klinken de metalen klanken van een gamelanorkest; dorpsbewoners die oefenen voor een ceremonie.

Ik wandel naar de warung op de hoek van de straat, waar ze traditionele gerechten serveren die ik maar al te graag eet als lunch.

De eigenaar steekt enthousiast zijn hand op. 'Dokter Tess! Sudah lapar?' Al honger?

'Altijd. Wat hebt u vandaag voor lekkers voor mij?'

'Lontong met katjangsaus, net gemaakt. En ik heb saté ajam, niet te pittig.'

Het water loopt me in de mond. Kleefrijst, pindasaus en saté van kip. Wat wil een mens nog meer? 'Heerlijk. Doe mij daar maar een portie van. Plus wat extra groenten, alsjeblieft.'

'Komt eraan.'

'Hoe gaat het met u?' vraag ik. 'En met uw handen?'

'Goed, goed. Een beetje stijf nog, maar minder pijn.'

'Fijn om te horen.'

Drie maanden geleden kwam hij op mijn spreekuur vanwege klachten van reumatoïde artritis. Na een flinke opvlamming was hij vreselijk bezorgd dat hij niet meer zou kunnen werken. Zijn handen en polsen deden ontzettend veel pijn, de gewrichten dik en rood. Met sterke medicijnen kregen we het onder controle.

'Zonder dokter Tess had ik deze zaak kunnen opdoeken.'

Ik wuif zijn woorden weg. 'De medicijnen en u doen het werk, ik houd het slechts in de gaten.'

Ik reken af, bedank hem en steek met mijn bord in de hand de straat over naar een klein tafeltje in de schaduw. Daar breek ik een stuk kleefrijst af en dip het in de pindasaus. Pittig, zout en een vleugje zoet: simpel eten voor hier, maar beter dan welk broodje kaas ook. Ik eet op mijn gemak, geniet van elke hap en lees een paar bladzijden in het boek dat ik bij me heb. Als ik klaar ben met eten,

is het tijd om terug te gaan. Het middagspreekuur wacht.

De middag verloopt zonder problemen. Aan het eind van de dag hangt Bayu het bord *TUTUP* op. GESLOTEN.

‘Heb je nog plannen voor vanavond?’ vraagt hij.

‘Het gebruikelijke. Boodschappen doen, koken.’

‘Ga je nog naar de Moonlight Gamelan? Het schijnt heel mooi te worden.’

‘Vanavond niet. Ik ben van plan vroeg naar bed te gaan met mijn boek.’

‘Wat lees je, als ik vragen mag?’

‘Niets van jouw smaak, vrees ik. Het gaat over een schrijfster die door haar uitgever op een chakra-retraite in de jungle van Bolivia wordt gestuurd om haar mojo opnieuw te vinden. Zeer vermakelijk en goed geschreven.’

Bayu lacht. ‘Nee, dat is inderdaad niks voor mij. Wellicht voor Rani.’

Ik wens iedereen een fijne avond, trek de deur achter me dicht en loop de warmte in.

Net als ik op mijn fiets wil stappen, trilt mijn telefoon in mijn achterzak. Het is Nova, mijn studievriendin uit Amsterdam. Ik kijk op mijn horloge. Halfvier hier, dus halfnegen ’s ochtends daar. Het tijdstip waarop zij haar tweede kop koffie drinkt.

‘Hoor eens wie we daar hebben,’ zeg ik. ‘Amsterdam checkt in.’

‘En Bali neemt op!’ klinkt haar zangerige stem. ‘Hoe is het daar?’

‘Warm, plakkerig, maar verder uitstekend. Ik ben net klaar met mijn spreekuur.’

‘Heb je weer levens gered?’

Ik leun met mijn heup tegen het zadel. ‘Altijd. Mijn cape is echter in de kast gebleven, geen heroïsche taferelen vandaag.’

‘Jammer, ik bel altijd in de hoop op een spannend succesverhaal.’

‘Daarvoor moet je bij iemand anders zijn.’

‘Ach, ik belde zomaar. Even hallo zeggen. En om mijn nieuwste mop met je te delen.’

‘Is het weer zover? Je weet hoe slecht ze zijn, toch?’

‘Wacht maar tot je deze hoort. Welke thee serveren ze op de intensive care?’

Ik zou kunnen raden, maar ervaring heeft geleerd dat ik het nooit goed heb. ‘Vertel.’

‘IC-tea!’

Ik grinnik. ‘Ongelooflijk.’

‘En ik heb er nog een. Wil je hem horen?’

‘Hou me niet langer in spanning.’

‘Wat is de favoriete groente van een chirurg?’

‘Geen idee.’

‘Een snijbiet!’

Hardop lachend schud ik mijn hoofd. ‘Je verzint ze waar je bij staat.’

‘Absoluut niet. Mensen vertellen deze aan mij.’

‘Als ik terug ben, wil ik die lolbroeken graag ontmoeten.’

‘Staat genoteerd.’ Ze neemt een hoorbare slok van haar koffie. ‘Oké, ik moet aan de slag, mijn eerste polipatiënt wacht. Kort maar krachtig. Bedankt dat je opnam.’

‘Altijd. Fijn dat je zomaar belde.’

Glimlachend stop ik mijn telefoon weg. Met enige regelmaat heb ik contact met het thuisfront. Nova is degene die het vaakst incheckt. Een kort belletje waar ik altijd blij van word. Ook opa en oma laten regelmatig van zich horen.

Eenzaam ben ik hier niet. Ik heb een aantal lokale vrienden, die ik heb ontmoet via buurtfeesten waar ik af en toe kom. En ik maak deel uit van een kleine expatkring. Geen diepe vriendschappen, maar een prettig netwerk dat voor nu prima is.

Soms kruist er weleens een leuke man mijn pad, zoals een Schotse fotograaf met wie ik enkele weken heb gedatet. Uiteindelijk is hij weer vertrokken en dat was helemaal oké. Het leven hier is goed zoals het is. Zo goed dat ik voorlopig graag wil blijven.

Later die avond lig ik languit op de bank met een boek in mijn

handen. Buiten tjrpen de krekels en binnen is het eindelijk koel genoeg om echt te kunnen ontspannen. Mijn huis is niet groot, maar groot genoeg voor mij alleen. Met uitzicht op de rijstvelden die zich uitstrekken tot aan de horizon. Een slaapkamer en woonkamer, met witte muren, bamboe meubels en een veranda waarop ik graag mijn kopi tubruk drink. De ramen staan altijd open, waardoor er van ochtends vroeg tot 's avonds laat de verrukkelijkste etensgeuren naar binnen waaien.

Ik sla een bladzijde om. Net wanneer ik me midden in de jungle van Zuid-Amerika waan, gaat mijn telefoon. Mijn oma.

Ik nestel me nog wat dieper in de kussens voor ik opneem. 'Hi oma, wat leuk dat u belt. Hoe gaat het daar?'

Even blijft het stil aan de andere kant van de lijn.

Dan hoor ik haar zachtjes zeggen: 'Sayang.' Lieverd. 'Het gaat niet goed met opa.'

Met een ruk kom ik overeind. 'Wat is er aan de hand?'

'Hij wil niet dat ik je hiermee lastigval, maar hij kan de praktijk niet meer aan in zijn eentje. Kom alsjeblieft naar huis.'

Mijn broodje oude kaas ligt onaangeroerd op de rand van mijn bureau. Versgebakken en met liefde belegd door onze dorpsbakker Nico. Alleen met mijn tempo is de korst taai voordat ik ook maar een hap heb genomen. Geen trek. In plaats van te eten staar ik al vijf minuten onafgebroken naar mijn computerscherm. Verder dan de eerste alinea van deze laatste versie van het investeringsvoorstel ben ik niet gekomen. Ik wil gewoon niet verder lezen. Ik weet zeker dat ik dan weer ga vloeken.

Hardop.

Tegen de computer.

Met een zucht klik ik het document weg en open mijn eigen presentatie voor het gesprek zo meteen. Dat begint al niet veel beter. De eerste zinnen zijn tenenkrommend.

Welkom bij Huisartsenpraktijk Van der Meer. Ons uitstekende team groet u vanuit ons charmante pand, pittoresk gelegen in het Noord-Hollandse dorp Lindehoven.

Met een vintage, lees: vooroorlogs, computersysteem en een dossierkast uit de tijd dat mijn opa nog patiëntengegevens op groene kaarten schreef. Waarschijnlijk niet helemaal het soort 'charme' waar een commerciële investeerder warm voor loopt. Aan de andere kant, de investering zal in elk geval wel lonen. Gevalletje waar voor je geld, zeg maar.

De cursor knippert in het document alsof die ook wil weten wat ik nu eens ga doen. Zonder verder nadenken versleep ik de presentatie naar de prullenbak. Ik improviseer nog liever.

Ik haal een hand door mijn haar en slaak opnieuw een diepe zucht. Nog een halfuur voordat de beste man hier op de stoep staat, mijn lot in zijn handen. Ik weet niet wat me meer tegenstaat: het feit dat ik mijn praktijk moet ‘verkopen’ alsof ik iemand een subtropisch bungalowparadijs aansmeer, of dat ik noodgedwongen tegenover zo’n gladgestreken maatpak moet zitten.

Die tegen me praat in statistieken.

Met een dikke leasebak voor de deur.

En meningen over koffie.

We hebben het hier verdorie over een huisartsenpraktijk. Ja, het pand is verouderd, aan het eind van het jaar gaat mijn beste assistente met pensioen en sinds de airco het heeft begeven, smelt je hier in de zomer sneller dan een ijsje op Bali. Maar deze praktijk staat hier al vijfenveertig jaar, in het hart van het dorp. Iedere dag zetten we alles op alles om de allerbeste zorg aan onze inwoners te leveren.

Ik krijg een knoop in mijn maag. Als dit misgaat, als ik het financieel niet geregeld krijg, valt alles uit elkaar. Het levenswerk van opa en oma.

Mijn telefoon trilt op mijn bureau. De bank. Het is alsof ze dit soort momenten kunnen ruiken. Ik druk het telefoontje weg en draai het scherm naar beneden. Niet nu. Even blijf ik zo zitten.

Ik ben praktisch opgegroeid in de praktijk. Mijn eerste stappen zette ik in opa’s spreekkamer. Daar waar andere kinderen naar de kinderopvang gingen, speelde ik met poppen in de wachtkamer of deed ik verstopperkje achter de balie. Mijn opa was de dorpsdokter; de enige huisarts in de wijde omgeving. Mijn oma hielp hem en deed de administratie. Samen hielden ze niet alleen de praktijk draaiende, maar zorgden ze ook voor mij. Mijn vader was voor mijn geboorte al gevlogen en mijn moeder overleed toen ik zes jaar oud

was. Zo bleven opa en oma over. Ze namen me in huis en sindsdien zijn ze er altijd voor me geweest.

Iedereen in het dorp kende me. De kleindochter van dokter Van der Meer. Het meisje van wie haar eerste woord ‘stethoscoop’ was, zo willen ze me tenminste laten geloven. Degene die haar knuffelbeer met een schaar toetakelde, om hem vervolgens vol te plakken met pleisters, op een liefdevolle, niet-Chucky-achtige manier.

Het was nooit een vraag wat ik later wilde worden. Natuurlijk zou ik opa opvolgen. Dus ging ik geneeskunde studeren in Amsterdam, werkte een jaar als arts-assistent Interne Geneeskunde en rondde daarna de huisartsenopleiding af. Vervolgens deed ik twee jaar ervaring op bij opa, voordat ik naar Indonesië vertrok.

Ik moet slikken bij de herinnering. Indonesië was fantastisch. Het is alweer twee jaar geleden. Als oma me die avond niet had gebeld, was ik daar misschien nog wel geweest.

Terug in Lindehoven was het behoorlijk wennen. Niet alleen vanwege de verandering van temperatuur en cultuur, maar vooral omdat de praktijk opeens mijn verantwoordelijkheid was. Patiëntenzorg, de bedrijfsvoering, het personeel. Ik had gehoopt dat opa en ik het nog een tijdje samen zouden doen. Maar al snel werd duidelijk dat dat er niet in zat. Vanwege de achteruitgang van opa’s geheugen waren er noodgedwongen veel invaldokters ingeschakeld. Patiënten hadden behoefte aan vastigheid en dat zou ik ze bieden.

In eerste instantie veranderde ik niets. Ik ging verder waar opa was gebleven: het geven van continue, persoonlijke zorg, samen met collega’s in de eerste en tweede lijn. Ik nam de tijd voor patiënten, ook buiten kantoor tijden als dat nodig was. Met enige regelmaat gaf ik mijn mobiele nummer. Collega’s verklaarden me voor gek, bang dat ik voor iedere zere teen gebeld zou worden. Maar zo werkt het hier niet. Mensen bellen alleen als er écht nood aan de man is.

Ik vond mijn draai en een tijdlang ging alles goed. Totdat dat niet meer zo was. Het begon met vocht- en schimmelplekken in

het plafond en rottende kozijnen. Toen een schilder met opgetrokken wenkbrauwen naar het dak keek, kon ik er niet meer omheen: ik werkte praktisch in een bouwval. Dat ik mijn halve leven in dit pand had doorgebracht, had me blind gemaakt voor de staat ervan. Ook opa had er nooit iets over gezegd. Hij heeft altijd alleen maar oog gehad voor zijn patiënten. En dat heeft hij vijfenveertig jaar volgehouden.

Mijn spaargeld en de eerste lening van de bank waren puur bedoeld voor het hoognodige: een dak dat niet meer lekte, nieuwe kozijnen en isolatie om de winter door te komen zonder een ontplofte gasrekening. Daarna kon ik even ademen. Maar de problemen stapelen zich alweer op, en deze keer zit er een deadline aan.

Bij de bouwtechnische keuring bleek de fundering ernstig verzakt. Binnen enkele maanden moet daar iets aan gedaan worden. En alsof dat niet genoeg is, is het huisartsinformatiesysteem met alle patiëntengegevens aan het eind van zijn Latijn. De leverancier stopt binnenkort met de ondersteuning en zonder een nieuw HIS ben ik nergens. Verder moeten er nieuwe airco's komen, zodat mijn patiënten niet aan een hitteberoerte bezwijken. En we móeten uitbreiden, want ik red het niet langer op deze manier. Minimaal een extra assistente en praktijkondersteuning voor mijn patiënten met chronische ziekten. En die nieuwe mensen kan ik moeilijk in de kast parkeren.

Al deze plannen kosten geld. Geld dat ik niet heb, tenzij ik een nier op de zwarte markt verkoop. Geld dat de bank niet zomaar opnieuw aan mij wil verstrekken. Want: te veel risico. Als ik omval, valt alles om.

Zo komen we uit bij de commerciële private-equitypartij die ik zo ga ontmoeten, en is het plaatje rond.

Ik kijk om me heen. Het is dat ik geen geboren klusser ben en dat mijn werk meer uren vraagt dan er in mijn werkdag zitten. Maar wat zou ik er veel voor overhebben om het wél zelf te doen.

Liever een hamer in mijn hand, dan dit gesprek in mijn agenda. Liever stofhappen en stenen stapelen, dan om geld smeken bij iemand die 'even de boel komt moderniseren'.

Er wordt op mijn deur geklopt. Twee keer kort, zoals altijd. Fatiha.

'Binnen,' roep ik.

De deur gaat op een kier open en haar hoofd verschijnt om de hoek. 'Zit je in iets belangrijks?'

'Nope. Behalve dan een milde zenuwinzinking. *What's new?*' Ik lach als een boer met kiespijn.

Fatiha weet alles van de zaken waarmee ik worstel. Ze trekt de deur verder open en komt binnen met een kop thee en haar gebruikelijke kalme blik. Ze werkt al bijna langer in de praktijk dan de tweeëndertig jaar die ik op deze wereld rondloop. Een praktijk werkt zo goed als je beste assistente, is wat men zegt. Opa noemde Fatiha dan ook de ruggengraat van de praktijk, en dat is ze. Al twee jaar lang is ze mijn steun en toeverlaat. Joost mag weten hoe het straks zonder haar moet als ze met pensioen gaat. Ik krijg al buikpijn als ik eraan denk.

Ze zet de kop thee voor me neer. 'Alsjeblieft.'

'Iets rustgevends, hoop ik?'

'Nee, English Breakfast. Extra sterk, met een flinke scheut melk.'

'Hè, jakkes. We zijn toch geen Engelsen?'

Ze lacht. 'Kamillethee met honing. Alle beetjes helpen.'

Ik sluit mijn handen om de mok. 'Dank je wel, Fati. Wilde je iets vragen?'

'Mevrouw Jonkers heeft zojuist gebeld. Haar koorts is gezakt en ze hoest minder, dus je hoeft er niet meer heen.'

'Dat is fijn.' Voor haar *én* voor mij.

Ze knikt. 'En Allie staat bij de balie. Kan ik haar doorsturen?'

Ik glimlach. 'Altijd.'

Fatiha draait zich om, de deur alweer half uit. 'Kom verder,' hoor ik haar zeggen.

Allie stapt naar binnen, een klein bruin zakje in haar hand. ‘Voor geluk,’ zegt ze vrolijk. ‘Of voor stress-eten. Net waar je behoefte aan hebt.’

Ze draagt een wijduitlopende rok en een blouse met een strikje bij de hals, keurig als altijd. Zelfs haar roodblonde haar valt in een lichte slag precies goed over haar schouders.

Alice Berkhout is apotheker en runt de apotheek in het pand dat aan de praktijk grenst. Mijn opa was apotheekhoudend huisarts. Toen hij stopte en ik na mijn terugkeer absoluut niet een huisartsenpraktijk én een apotheek wilde exploiteren, kozen we voor een andere constructie: de verhuur van de apotheekruimte. Er waren veel gegadigden, maar bij Allie wisten we het meteen. Allie en ik waren meteen een match, ondanks onze verschillen. Zij: tot in de puntjes verzorgd, lieflijk en geduldig, met een warme stem en een grote passie voor Engelse literatuur. En ik: met mijn praktische schoenen en spijkerbroeken, altijd in de actiestand en zonder noemenswaardige hobby's. We vullen elkaar aan en het is prettig samenwerken.

Ik open het zakje en de geur van citroen en amandel komt me tegemoet. Een zelfgebakken madeleine. Vooruit, die krijg ik wel weg.

‘Straks pas ik niet meer in mijn stoel,’ mompel ik met volle mond. ‘Of ik zak erdoorheen. Je weet dat ik geen geld heb om die te vervangen, hè?’

Allie grinnikt. ‘Je kunt altijd nog staand werken. Heel modern. Zitten is het nieuwe roken.’ Dan valt haar blik op mijn onaangeroerde broodje. Ze fronst. ‘Is het zo erg?’

Want ja, normaal gesproken ben ik de laatste die eten laat staan.

‘Breek me de bek niet open.’ Ik wijs naar mijn scherm. ‘Wil je het zien?’

Ze pakt er een stoel bij en komt naast me zitten. ‘Waar kijk ik naar?’

‘Het laatste voorstel van de investeerder. Of beter gezegd: de

bijsluiter van het pact met de duivel.'

Allie lacht. 'Ik waardeer het dat je je metaforen laat aansluiten bij je gesprekspartner. Al klinkt het een tikje dramatisch.'

'Wacht maar.' Ik scrol naar de volgende pagina. 'Een gedetailleerd stappenplan tot modernisering. Systeem- en procesoptimalisatie. *Operational excellence*. En nog meer van dat soort jeukwoorden. Hij beheerst de bullshitbingo tot in de puntjes.'

'Is het een man?'

Ik snuif. 'Natuurlijk is het een man.'

Allie buigt dichterbij het scherm en knijpt haar ogen samen. 'En dit zijn...?'

'KPI's. Dashboards. Meervoud! Echt Al, er staan miljoenen rekenensommen en cijfers in. Ik word er tureluurs van.'

Ze is even stil. 'Dat is inderdaad indrukwekkend. En niet helemaal wat ik me voorstel bij een huisartsenpraktijk?'

'Precies mijn punt.'

Ze kijkt me vragend aan. 'Is dit echt allemaal nodig?'

Ik scrol naar de laatste pagina en tik op het bedrag, vetgedrukt en met zes cijfers voor de komma. 'Als je dit soort bedragen wilt lenen, wel. Helaas.'

Allies mond zakt open. 'Mijn hemel.'

Zeg dat. Geen idee hoe ik dat ooit ga afbetalen. Maar laten we beginnen met het krijgen. Dat is horde nummer één.

Allie neemt een slok van haar thee. 'Waar heb je deze geldschietter eigenlijk vandaan?'

'De bank. Mijn mannetje schoof hem naar voren. Hij zei letterlijk: "Deze partij is een geschenk uit de hemel, Tess. Je laatste strohalm."'

Allie lacht. 'Jouw mannetje?'

'Mijn accountmanager. Ik heb hem de afgelopen weken vaker gesproken dan me lief is. Zelfs in mijn dromen kwam hij voorbij. En nee, niet op de leuke manier. We zullen zien hoe het uitpakt. De meeste samenwerkingen tussen commercie en huisartsenzorg

verlopen allesbehalve vlekkeloos, dus ik houd mijn hart vast.'

'Waar gaat het gesprek zo meteen over? Dat is met de investeerder zelf, toch?'

Ik knik vermoeid. 'We hebben veel gemaïld en ik heb allerlei informatie opgestuurd. Nu wil hij persoonlijk kennismaken en de prospectus doornemen voor we tekenen, wat dat ook inhoudt.'

'Prospectus,' herhaalt ze. 'Klinkt als een serieuze aandoening.' Haar mondhoeken krullen omhoog. 'Maar oké. Niet onbelangrijk lijkt me, voor iemand die ergens veel geld in stopt.'

Ik schuif het toetsenbord van me af, sta op en loop naar het raam. 'Ze investeren geld in ruil voor een aandeel en een stuk zeggenschap over de praktijkvoering. Ze willen hun investering waardevoller maken. Dus nee, niet onbelangrijk. Maar het is niet álles.' Ik zucht. 'Wat me stoort, is dat het tussen alle cijfers en statistieken nergens lijkt te gaan over waar het werkelijk om draait: over zorg. Over ménsen. Waarschijnlijk boeit hem dat geen zak.' Ik tuur naar buiten, naar de wolken die boven de weilanden drijven. 'Geen enkele vraag ging over mevrouw Yunus, een bejaarde vrouw die vroeger thuis probleemjongeren opving, maar nu eenzaam is en slecht ter been. Of over meneer Planken, die te veel pijn in zijn rug had om naar de praktijk te komen, maar die ik tijdens mijn visite half creperend aantrof in de stallen omdat zijn koe een moeilijke bevalling had.' Ik voel het laatste restje energie wegsijpelen. 'Als hij dat allemaal niet wil weten, hoe moeten we dit dan in hemelsnaam doen?'

Allie kijkt me peinzend aan. 'Weet je zeker dat er geen andere optie is? Zo te horen gaat dit een pittige periode worden. Ook voor hem, aangezien ik jou ken.' Ze knipoogt naar me. 'Is er niet iemand die beter bij jou en je visie past?'

'Heb ik een visie? Behalve goed voor mijn patiënten zorgen?'

'Natuurlijk heb je een visie. Misschien kun je die niet zo één-twee-drie oplepelen in een wervende tekst, maar ik weet hoeveel je om dit dorp geeft. Ik bedoel, je kunt dit gesprek altijd nog afzeggen.'

Precies op dat moment begint de ventilator boven ons luid te brommen. We kijken allebei op, zien in slow motion hoe hij hapert en dan... definitief stopt met draaien.

Ik sta er niet eens meer van te kijken.

Ik kijk Allie aan. 'Je zei...?'

'Of niet, natuurlijk. Laat het maar doorgaan ook.'

Ik schud mijn hoofd, glimlach vermoeid. 'Je wilt niet weten wat ik allemaal al heb geprobeerd. Mijn mannetje werd zo gek van me dat hij me waarschijnlijk op zijn hitlist heeft gezet. Er viel niet verder te onderhandelen. Het is dit of niks.' Ik wenk naar het plafond. 'En niks is duidelijk geen optie. Want anders... zal ik dit pand definitief moeten sluiten.'

Alleen al bij de gedachte brandt het zuur in mijn keel.

Allies ogen worden groot. 'Echt? Dat meen je niet.'

'Was het maar zo.' Ik adem diep uit en strijk het jasje glad dat ik voor de gelegenheid heb aangetrokken. Dat dan wel weer. 'Goed, met deze instelling ga ik de oorlog niet winnen. Mijn plan wordt als volgt: ik sta de man netjes te woord, knik liefjes op de juiste momenten en hoor zijn verkoopverhaal aan, terwijl ik in gedachten mijn boodschappenlijstje voor het avondeten maak. Heb ik daar ook eens de tijd voor. De kunst, Allie, zit hem in: perceptie-management. Nou, hoor mij eens? Ik heb mijn eigen portie bullshitbingo al klaar.'

Allie lacht.

'Hij ondertekent trouwens iedere mail met T.A.H.J. Rensveen. Even serieus, hoeveel namen heb je nodig om je belangrijk te voelen?'

Plots worden we opgeschrikt door een subtiel, maar onmiskenbaar keelgeschraap. We kijken allebei op.

In de deuropening staat een man, lang en breedgeschouderd, lichtgrijs jasje losjes over zijn arm. Donker haar, een volle bos, netjes in model. De mouwen van zijn hagelwitte overhemd zijn opgestroopt tot net boven zijn ellebogen, en aan zijn pols schittert een

horloge dat vermoedelijk meer kost dan drie maanden van mijn hypotheek.

Mijn ogen blijven een fractie te lang op hem hangen.

Shit.

Dit is overduidelijk níét mijn patiënt van twee uur die per ongeluk te vroeg is.

Hij glimlacht zuinig; goedgevormde lippen en een strakke kaaklijn. Dan vangen zijn diep donkerbruine ogen de mijne en mijn maag maakt een onverwachte buiteling.

‘Met dank aan mijn vader en zijn zwak voor klassieke namen,’ zegt hij droog. ‘Maar ik luister gewoon naar Thomas.’

Mijn wangen gloeien. Vanuit mijn ooghoek zie ik Allie haar lippen samendrukken tot een dunne, rechte lijn.

Hij overbrugt de afstand tussen ons met een drietal doelgerichte stappen en steekt zijn hand naar me uit. ‘Thomas Rensveen, mede-eigenaar Linyon Partners. Aangenaam kennis te maken. Ik kijk uit naar onze samenwerking.’

Volg LOFT Books op social media:

 @loftpublishing

 @loftpublishing

 @loftpublishing

www.uitgeverijloft.nl

ISBN 978 90 472 1293 5

ISBN 978 90 472 1235 5 (e-book)

© 2026 Madelon van Tilborg

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan

Omslagontwerp Studio Vonk & De Boer

Omslagillustratie © Shutterstock

Foto auteur © Lilian Aartman

LOFT Books vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen